

Vlaams
Parlement

stuk **1199** (2010-2011) – Nr. 1
ingediend op 22 juni 2011 (2010-2011)

Voorstel van resolutie

van mevrouw Ulla Werbrouck, de heren Bart Caron, Filip Watteuw,
Lode Vereeck en Boudewijn Bouckaert en mevrouw Elisabeth Meuleman

betreffende de Vlaamse topsportscholen,
specifiek wat de topsportopleidingen handbal,
judo en atletiek betreft

Dit voorstel van resolutie werd ingetrokken op 6 december 2012.

TOELICHTING

Dertien jaar na het oprichten van de Vlaamse topsportscholen is er eindelijk een globale evaluatie beschikbaar die per sporttak een aantal beleidsaanbevelingen formuleert, die Vlaams minister Muylers wenst in te voeren vanaf het begin van het schooljaar 2011-2012.

Indien deze beleidsaanbevelingen geconsolideerd worden, zal een aantal topsportscholen drastisch afgeslankt worden. De topsportschool Handbal zal hierbij het hardst getroffen worden, want deze moet op een termijn van twee jaar volledig verdwijnen. Maar ook de topsportscholen Judo (1ste graad) en de topsportschool Atletiek fond en halve fond (1ste en 2de graad) worden naar alle waarschijnlijkheid afgeslankt.

De Taskforce Topsport wenst, als alternatief voor de voornoemde afgeschafte topsportopleidingen Handbal en de afschaffing van de diverse graden binnen de topsportopleidingen judo en atletiek, in te zetten op lokale initiatieven opgezet door de betrokken federaties en op het professionaliseren van de sportclubs ter begeleiding van jonge, beloftevolle topsporters. Dit is opmerkelijk, gezien het feit dat in de conclusies van de globale evaluatie van de topsportscholen aangegeven wordt dat de begeleiding en ondersteuning van jonge, beloftevolle topsporters, door zowel de federaties als door de sportclubs, op dit ogenblik kwalitatief volstrekt onvoldoende is. Dit in tegenstelling tot betreffende topsportopleidingen, waarvan de meerwaarde in de evaluatie wordt onderkend.

De timing voor het invoeren van deze beleidsaanbevelingen is, op zijn zachtst uitgedrukt, ongelukkig gekozen omwille van een aantal redenen. Ten eerste worden binnen een aantal topsportrichtingen een aantal graden (1ste en/of 2de) of zelfs alle graden (topsportschool Handbal) afgeschaft, waarbij de opleiding van de topsporttalenten zal moeten geschieden door middel van lokale initiatieven opgezet door de federaties en door de sportclubs. Dit zal, zowel financieel als kwalitatief, veel inspanningen van hen vergen, waarbij in de evaluatie met zoveel woorden aangegeven werd dat ze nog niet klaar zijn om deze taak ten volle op zich te nemen en als dusdanig een evenwaardig alternatief te vormen voor de bestaande topsportscholen.

Ten tweede wordt de doorlichting van de topsportscholen op het vlak van het onderwijsbeleid door Vlaams minister Smet pas eind augustus verwacht. Omdat het beperkt aantal studierichtingen een belangrijke factor speelt in het aantrekken van de beste topsporttalenten, is het dan ook eerder aangewezen om een globale hervorming van de topsportscholen zowel vanuit het beleidsoogpunt Onderwijs als vanuit het topsportbeleid, gelijktijdig door te voeren. Gezien het feit dat deze evaluatie pas eind augustus verwacht wordt, zal de beoogde hervorming bijgevolg onmogelijk op een ordentelijke wijze in het begin van het schooljaar 2011-2012 kunnen geschieden.

Ten derde heeft de overheid het instrument topsportscholen dertien jaar geleden in het leven geroepen zodat leerlingen topsport hun diploma algemeen secundair onderwijs (aso) of technisch secundair onderwijs (tso) Topsport konden behalen. Wanneer Vlaams minister Muylers nu beslist om een aantal graden, en zelfs een hele topsportrichting op te doeken, zal dit ervoor zorgen dat een aantal leerlingen topsport ofwel hun studierichting voor een aantal jaren zullen moeten onderbreken alvorens terug te kunnen instromen in de 2de of 3de graad (respectievelijk voor judo en atletiek) ofwel de facto nooit zullen kunnen afstuderen en hun diploma halen. Dit is onrechtvaardig. De overheid heeft deze jongeren de kans gegeven om hun opleiding te starten en moet hen zodoende ook de kans geven om deze opleiding binnen het vooropgestelde tijdstraject af te maken.

Voorgaande factoren rechtvaardigen ons inziens een overgangsfase inzake de hervorming en de bijsturing van de Vlaamse topsportscholen. Ons voorstel luidt dan ook als volgt:

laat de studenten die gestart zijn met hun opleiding Topsport, met name de nu door de beleidsaanbevelingen bedreigde leerlingen topsport atletiek, judo en handbal, hun opleiding verder afwerken binnen de bestaande structuur van de topsportschool. Behoud bovendien inzake de topsportschool Handbal de derde graad, op voorwaarde dat deze bekostigd wordt door de Vlaamse Handbalfederatie zelf, zoals door haar ook werd voorgesteld.

De voorwaarde om een dergelijke overgangsfase te rechtvaardigen, is echter wel dat er geen nieuwe topsportstudenten meer mogen instromen in het eerste leerjaar of in de andere leerjaren van de topsportscholen Judo (1ste graad), Atletiek (1ste en 2de graad) en Handbal (1ste en 2de graad), waardoor de graden die de minister wil afbouwen op basis van de beleidsaanbevelingen vanzelf zullen uitdoven op drie jaar tijd voor wat betreft Atletiek fond en halve fond en Handbal (beiden 1ste en 2de graad) en op één jaar tijd voor Judo (1ste graad). Bijkomend voordeel is dat met dit voorstel de broodnodige tijd gewonnen wordt voor het (verder) ontwikkelen en uitbouwen van lokale initiatieven, opgezet door de federaties en de sportclubs, zodat deze hun structuur en werking op het gebied van begeleiding, vorming en ondersteuning van jonge, talentvolle topsporters geleidelijk aan kwalitatief kunnen optimaliseren en professionaliseren.

Hierbij is het ook essentieel dat er tevens middelen worden verschoven. De topsportscholen Judo (1ste graad), Atletiek en Handbal (beiden 1ste en 2de graad) zullen geleidelijk aan uitdoven en de nadruk zal hierbij logischerwijze geleidelijk aan verschuiven naar de lokale initiatieven, opgezet door de federaties, en naar de sportclubs. Hierbij is het ook logisch dat de middelen die de Vlaamse overheid ter ondersteuning van de topsportscholen aanwendde systematisch mee verschuiven naar de lokale initiatieven en de sportclubs toe, en dit gelijktijdig en evenredig met de verschuiving van de activiteiten met betrekking tot de topsportschool. Dit ter compensatie van de extra belasting die de federaties en de sportclubs zullen ondervinden omwille van de verschuiving van de opleidingsinspanningen.

Tijdens de vergadering van de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media d.d. 16 juni 2011 pleitte collega Lode Ceysens voor het behoud van de derde graad binnen de topsportschool zoals blijkt uit volgend citaat: “Minister, die derde graad kan een zeer geschikte overgangsmaatregel zijn. Ik houd een warm pleidooi om dat te behouden. Ik heb geen duidelijke reden gehoord waarom de derde graad niet als overgangsmaatregel zou kunnen worden behouden. Het kost trouwens geen bijkomend geld aangezien het wordt gefinancierd vanuit de federatie zelf.”.

Voorliggend voorstel van resolutie beoogt het behoud van de derde graad handbal binnen de topsportschool. Echter gaat dit voorstel van resolutie inhoudelijk iets verder want dit voorstel van resolutie omvat ook het recht op het behalen van een diploma en door de mogelijkheid te bieden om de opleiding te kunnen voltooien, evenals de verschuiving van middelen inherent aan de bijkomende taakstelling voor de federaties en sportclubs.

Ulla WERBROUCK

Bart CARON

Filip WATTEEUW

Lode VEREECK

Boudewijn BOUCKAERT

Elisabeth MEULEMAN

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

Het Vlaams Parlement,

- gelet op:
 - 1° het Topsportactieplan II, waarin gesteld wordt dat uiterlijk tegen het einde van het schooljaar 2010-2011, in nauw overleg met de betrokken topsportfederaties en op basis van de onderzoeksresultaten van het evaluatierapport inzake de topsportscholen, voor zover relevant, dient uitgemaakt te worden, welke sporttakken/disciplines in welke graden in topsportscholen dienen te worden onderwezen en waarvoor, specifiek inzake de sporttakken/disciplines die niet langer in topsportscholen worden onderwezen, kwalitatief evenwaardige alternatieven beschikbaar dienen te zijn;
 - 2° de vaststellingen vervat in de studie van de Vrije Universiteit Brussel ‘De effectiviteit van de topsportscholen in Vlaanderen’ en de conclusies en de beleidsaanbevelingen vervat in het globale evaluatierapport van de Vlaamse topsportscholen;
 - 3° de beleidsnota Sport 2009-2014 en de beleidsbrief Sport 2010-2011;
- overwegende dat:
 - 1° uit de desbetreffende evaluatie van de Vlaamse topsportscholen onder meer blijkt dat de topsportscholen qua uitstroom niet voldoende effectief zijn;
 - 2° het evaluatierapport het invoeren van de daarin vervat zijnde beleidsaanbevelingen beoogt, en dit vanaf het begin van het schooljaar 2011-2012, wat impliceert dat, op zeer korte termijn, het huidige aanbod aan sportdisciplines onderwezen in de Vlaamse topsportopleidingen, zal worden gereduceerd, zonder dat er voor de geschrapte opleidingen op dat ogenblik kwalitatief evenwaardige alternatieven op het lokale niveau voorhanden zijn, laat staan dat daartoe kwalitatief evenwaardige alternatieven werden uitgewerkt die bovendien opstartklaar zijn; dat in het Topsportactieplan II het voorhanden zijn van kwalitatief evenwaardige alternatieven als een noodzakelijke randvoorwaarde werd vooropgesteld;
 - 3° de beleidsconclusies en de -aanbevelingen voor wat betreft de diverse sportdisciplines onderling niet corresponderen; de meerwaarde van een opleiding in een topsportschool voor geen enkele sportdiscipline in twijfel wordt getrokken; er, conform de beleidsconclusies en -aanbevelingen evenwel een aantal richtingen topsport geheel of gedeeltelijk wordt geschrapd; er bij afwezigheid van instapklare voldoende valabele en dus evenwaardige alternatieven er beleidsmatig bijgevolg zal worden ingezet op kwalitatief minderwaardige lokale initiatieven, wat geenszins wenselijk is;
 - 4° in de beleidsaanbevelingen zowel de nadruk wordt gelegd op lokale initiatieven, opgezet door de federaties, als op de begeleiding en de ondersteuning door de sportclubs, waarbij duidelijk in de conclusies wordt aangegeven dat (op dit ogenblik) de sportclubs onvoldoende kwaliteit en ondersteuning kunnen bieden aan de leerlingen topsport; er bovendien duidelijk aangegeven wordt dat de kwantitatief relatief geringe, bestaande lokale initiatieven, opgezet door de federaties, nog in hun kinderschoenen staan en bijgevolg zeker niet kwalitatief evenwaardig zijn;
 - 5° de sportclubs in Vlaanderen het moeilijk hebben om hun beperkt aantal topsporters op een kwalitatieve manier op te leiden, zeker omdat dit zware financiële en kwalitatieve inspanningen vergt en de financiële middelen daartoe veelal niet voorhanden zijn, evenals het feit dat de broodnodige kwalitatief goed opgeleide trainers veelal evenmin beschikbaar zijn;
 - 6° de doorlichting van de topsportscholen op het vlak van onderwijs pas eind augustus gefinaliseerd zal zijn door Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, Pascal Smet;

- 7° de Vlaamse Handbalfederatie vragende partij is voor het behoud van de derde graad topsportschool Handbal; de Vlaamse Handbalfederatie de nodige initiatieven zal ontwikkelen om zowel de lokale initiatieven, opgestart door de Handbalfederatie, als de sportclubs op een kwalitatieve manier te ondersteunen en uit te bouwen zodat beloftevolle handballers in de leeftijdscategorie 12-16 jaar op een kwaliteitsvolle manier opgeleid kunnen worden, teneinde daarna te kunnen doorstromen naar de derde graad van de topsportschool;
- 8° de overheid de topsportopleiding dertien jaar geleden heeft ingevoerd, waardoor leerlingen topsport sindsdien een diploma algemeen secundair onderwijs (aso) of technisch secundair onderwijs (tso) Topsport kunnen behalen; indien de beleidsaanbevelingen onverkort worden uitgevoerd er de facto sprake is van 'contractbreuk' in hoofde van de Vlaamse overheid omdat de leerlingen topsport Handbal hun reeds gestarte opleiding topsport Handbal niet zullen kunnen afmaken en zodoende hun diploma niet zullen kunnen behalen; voor wat betreft Atletiek (fond en halve fond) en Judo een aantal leerlingen topsport hun opleiding zullen moeten onderbreken door het verdwijnen van de eerste en/of de tweede graad topsport, waarna ze eventueel pas op latere leeftijd hun opleiding zullen kunnen voltooien;
- vraagt de Vlaamse Regering:
- 1° om de derde graad in de topsportschool Handbal te Hasselt, op kosten van de Vlaamse Handbalfederatie, te behouden; via de Vlaamse Handbalfederatie de lokale initiatieven en de werking van sportclubs dermate kwalitatief en professioneel uit te bouwen teneinde een efficiënte instroom in de derde graad te bewerkstelligen, dit met het oog op een hoogkwalitatieve uitstroom vanuit de topsportschool Handbal;
- 2° om beleidsmatig, specifiek voor wat betreft de topsportopleidingen met betrekking tot de disciplines Judo, Atletiek en Handbal, een overgangsfase in te bouwen voor betreffende topsportscholen waardoor (1°) de leerlingen topsport, zonder onderbreking, in de mogelijkheid worden gesteld om hun topsportopleiding, volgens het initieel vooropgestelde opleidingstraject, te finaliseren en zodoende hun diploma te behalen en (2°) men de federaties het noodzakelijke uitstel gunt zodat deze effectief in de mogelijkheid worden gesteld om hun lokale initiatieven en de werking van hun sportclubs op een kwalitatieve en professionele leest te schoeien zodat ze, na afloop van deze overgangperiode, een kwalitatief volwaardig alternatief kunnen bieden voor de bestaande topsportscholen; dit te bewerkstelligen onder de opschortende voorwaarde dat er geen nieuwe leerlingen topsport meer instromen in het eerste middelbaar of in de andere leerjaren van de eerste of tweede graad, zodat de 1ste graad topsportschool Judo en de 1ste en 2de graad topsportschool Atletiek (fond en half fond) en Handbal geleidelijk aan uitdoven én op voorwaarde dat de federaties nu reeds starten met het kwalitatief uitbouwen van zowel hun lokale initiatieven als de professionele werking van hun sportclubs, door de topsporttalenten die anders naar de topsportscholen zouden doorstromen, nu binnen de eigen lokale initiatieven op een hoogkwalitatieve wijze op te leiden en te vormen teneinde geleidelijk aan terug de nodige expertise bij trainers en begeleiders op te bouwen zodat, na deze overgangsfase, de nodige expertise en ervaring effectief voorhanden is om talentvolle topsporters te kunnen opleiden; om met andere woorden de huidige beleidsaanbevelingen geformuleerd door de Taskforce Topsport waarbij, vanaf het begin van het schooljaar 2011-2012, een aantal graden (zijnde 1ste en/of 2de en/of ook 3de graad) zouden geschrapt worden geenszins integraal te implementeren vanaf het begin van het schooljaar 2011-2012;
- 3° om erop toe te zien dat, samen met het geleidelijk afbouwen van de eerste graad van de topsportschool Judo en de 1ste en 2de graad van de topsportscholen Atletiek (fond en halve fond) en Handbal en de hiermee gepaarde verschuiving van de beleidsmatige focus naar het effectief ondersteunen van kwalitatief evenwaardige

lokale initiatieven en het professionaliseren van sportclubs, de in functie van topsport beschikbare financiële middelen gericht te heroriënteren teneinde aldus gedeeltelijk te faciliteren dat lokale initiatieven, via de federaties, op een hoogkwalitatieve wijze kunnen worden uitgebouwd en de werking van sportclubs, door diezelfde federaties, kan worden geprofessionaliseerd, dit teneinde te bewerkstelligen dat er op termijn kwalitatief evenwaardige alternatieven ontstaan, dit ter compensatie van de verschuiving van de opleidingstaken van de topsportscholen naar de federaties toe.

Ulla WERBROUCK

Bart CARON

Filip WATTEEUW

Lode VEREECK

Boudewijn BOUCKAERT

Elisabeth MEULEMAN